

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан юридичного факультету
Т.О. Коломоєць

«28» вересня 2025 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

блоку освітніх компонентів вільного вибору студента в межах Університету
підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
денної форми здобуття освіти

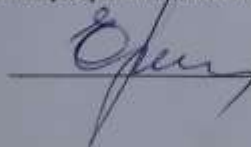
ВИКЛАДАЧ

ЩИПАНОВА ОЛЬГА ОЛЕКСАНДРІВНА

кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри цивільного права

Протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.
Завідувач кафедри цивільного права

 Д.О. Ермоленко

2025 рік

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан юридичного факультету
_____ Т.О. Коломоєць

«___» _____ 2025 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

блоку освітніх компонентів вільного вибору студента в межах Університету
підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
денної форми здобуття освіти

ВИКЛАДАЧ

ЩИПАНОВА ОЛЬГА ОЛЕКСАНДРІВНА

кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри цивільного права

Протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.
Завідувач кафедри цивільного права

_____ Д.О. Єрмоленко¹

2025 рік

Зв'язок з викладачем:

E-mail: olga.znu@gmail.com

Сезн ЗНУ повідомлення: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=130> (форум курсу, приватні повідомлення)

Телефон: (061) 228-76-33

Кафедра цивільного права: пр. Соборний 74, V навчальний корпус ЗНУ, аудиторія 108.

1. Опис навчальної дисципліни

Освітній компонент «Захист прав людини в умовах воєнного стану» належить до блоку освітніх компонентів вільного вибору студента в межах університету та вивчається здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти другого року навчання денної форми здобуття освіти протягом двох семестрів (3 і 4 навчальні семестри).

Освітній компонент спрямований на надання здобувачам знань про систему національних та міжнародних способів захисту прав і свобод людини в умовах воєнного стану.

Метою освітнього компоненту «Захист прав людини в умовах воєнного стану» є формування у здобувачів теоретичних знань та вироблення навичок у сфері захисту прав і свобод людини під час дії правового режиму воєнного стану в Україні.

Завданнями навчальної дисципліни «Захист прав людини в умовах воєнного стану» у 3 семестрі є:

- формування у здобувачів вищої освіти загального уявлення про права і свободи людини, їх правову природу, юридичну сутність, групи, особливості реалізації та обмеження в умовах дії воєнного стану, а також рівні та складові елементи юридичного механізму захисту прав і свобод за національним та міжнародним правом у цей особливий період. Окрема увага також приділяється вивченню змісту заходів правового режиму воєнного стану та їх впливу на права та свободи людини, а також правовому статусу та способам захисту прав окремих категорій осіб (внутрішньо переміщених, зниклих без вісті за особливих обставин, визнаних безвісно відсутніми та оголошених померлими, військовослужбовців та членів їх сімей, учасників бойових дій та ветеранів війни, осіб, які проживають на тимчасово окупованій території України);

- набуття практичних компетентностей щодо визначення, обрання та реалізації найбільш ефективних засобів захисту прав і свобод; самостійного розв'язання практичних проблем, які виникають у процесі реалізації захисту прав та свобод під час дії правового режиму воєнного стану;

- формування умінь застосовувати отримані знання на практиці, користуватися правовою термінологією у сфері захисту прав і свобод людини.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
Статус дисципліни	блок освітніх компонентів вільного вибору студента в межах Університету	
Семестр	3-й	-
Кількість кредитів ECTS	2	
Кількість годин	60	
Лекційні заняття	20 год.	-
Практичні заняття	-	-

Самостійна робота	40 год.	-
Консультації	Вівторок 14.30 – 15.50 (очно) П'ятниця 12.55 -14.15 (дистанційно)	
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16211	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
1	2	3
ЗК 1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства на основі усвідомлення цінностей громадянського (вільного демократичного, інклюзивного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина, розуміння соціальних, економічних, політичних концепцій і структур та глобального розвитку і стійкості, захищати Батьківщину, здійснювати професійну діяльність із дотриманням принципів професійної етики та неприпустимості корупції. ЗК 2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ПРН 1. Знати та розуміти умови реалізації прав і свобод людини під час дії воєнного стану, національні та міжнародні механізми захисту прав і свобод. ПРН 2. Здатність ефективно	Під час вивчення навчальної дисципліни застосовується комплекс словесних, наочних, практичних методів навчання. Залучаються до застосування інтерактивні методи, що активізують мисленнєві і комунікативні здібності здобувачів вищої освіти. До методів навчання, що використовуються належать: - відповіді на запитання і опитування думок здобувачів; - розбір та аналіз конкретних кейсів і практичних ситуацій; - дискусії, дебати, полеміки; - мозковий штурм; - відпрацювання навичок; - методи дистанційного навчання (відео-конференції в форматі лекцій на платформі Zoom, Google Meet, індивідуальне і групове консультування,	Поточний контроль здійснюється шляхом опитування по програмному матеріалу теми, змістового модуля; оцінювання участі здобувача у обговоренні дискусійних питань. Проміжний контроль проводиться наприкінці вивчення модуля шляхом виконання таких обов'язкових видів роботи, як тестування та письмові завдання, та додаткових видів роботи – участь у науково-дослідній роботі (написання та опублікування тез конференцій; робота у складі студентської наукової проблемної групи; участь в конкурсах тощо); виконання завдань творчого характеру. Підсумкові контрольні заходи проводяться по завершенню семестру та мають дві складові - проходження підсумкового тестування та усної відповіді на заліку. Добір балів – можливість

взаємодіяти з органами державної влади, місцевого самоврядування, судової влади, правоохоронними органами щодо реалізації і захисту прав в свобод в умовах воєнного стану. ПРН 3. Здатність критично мислити, комплексно вирішувати проблеми, критично оцінювати інформацію, фактичні обставини, докази, необхідні для захисту прав і свобод, обирати найбільш ефективний та доцільний спосіб захисту порушеного права.	тестування, вікторини, бліц-опитування, інтерактивні дошки) тощо.	для здобувачів, які не набрали кількість балів, необхідну для отримання допуску до підсумкового контролю, показати рівень отриманих знань, здійснюється у формі, визначеній викладачем (як правило, шляхом усного опитування по програмному матеріалу або за бажанням здобувача шляхом підготовки та опублікування наукових тез / доповіді для участі у науково-практичній конференції).
---	---	--

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні положення про захист прав людини в умовах воєнного стану

Тема 1. Загальна характеристика прав людини.

Співвідношення термінів «людина», «особа», «громадянин». Правовий статус людини: поняття та структура. Види правового статусу. Поняття, сутність, ознаки прав і свобод людини, їх соціальне призначення в Україні. Історичний розвиток інституту прав і свобод. Суб'єктивні права, свободи і інтереси людини. Класифікація прав і свобод. Принципи прав і свобод людини в Україні. Тенденції правового регулювання прав і свобод на сучасному етапі. Гарантії прав і свобод людини в Україні.

Тема 2. Правовий механізм захисту прав і свобод людини в умовах воєнного стану.

Поняття механізму захисту прав і свобод людини. Захист прав і свобод людини: поняття, гарантії, форми. Правове регулювання права на захист прав і свобод людини. Види порушень прав людини. Форми захисту прав і свобод людини. Самозахист як форма захисту прав і свобод. Способи адміністративного захисту прав. Органи публічної влади в механізмі захисту прав людини в Україні: органи державної влади (Президент України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України) та органи місцевого самоврядування. Захист прав і свобод судом. Компетенція органів судової влади (суди загальної юрисдикції та Конституційний Суд України). Позасудовий захист прав і свобод людини. Спеціалізовані інституції в механізмі захисту прав людини. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини. Уповноважений Президента України з прав людини. Уповноважений з питань осіб, зниклих безвісті за особливих обставин. Правоохоронні органи України. Допоміжні способи захисту прав людини. Громадські правозахисні організації в механізмі захисту прав і свобод людини. Міжнародно-правові способи захисту прав людини. Міжнародна інституціональна правозахисна система: загальна характеристика. Захист прав громадян України Європейським судом з прав людини.

Тема 3. Особливості правового режиму воєнного стану.

Адміністративно-правовий режим: поняття та види. Надзвичайний адміністративно-правовий режим: поняття та види. Відмінність правового режиму воєнного та надзвичайного стану. Нормативно-правове регулювання правового режиму воєнного стану. Конституція України про режим воєнного стану. Юридична сутність, мета, підстави та порядок введення правового режиму воєнного стану. Дія режиму воєнного стану у часі. Заборони та обмеження

під час дії режиму воєнного стану. Права і свободи, які не можуть бути обмежені в умовах воєнного стану. Відступ від міжнародних зобов'язань у сфері прав людини. Заходи правового режиму воєнного стану: види та зміст.

Тема 4. Органи державної влади в умовах правового режиму воєнного стану.

Спеціальні органи, які створюються в умовах правового режиму воєнного стану: поняття, компетенція. Військове командування. Військові адміністрації: поняття, призначення, порядок створення, види. Повноваження військових адміністрацій. Діяльність Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, судів, органів та установ системи правосуддя в умовах воєнного стану.

Змістовий модуль 2. Захист прав окремих категорій громадян

Тема 5. Захист прав внутрішньо переміщених осіб.

Реалізація права на свободу пересування і вільний вибір місця проживання в умовах воєнного стану. Правовий статус внутрішньо переміщеної особи: підстави та порядок набуття. Гарантії дотримання прав і свобод внутрішньо переміщених осіб. Єдина інформаційна база даних про ВПО. Соціальна підтримка та соціальні виплати ВПО.

Тема 6. Правовий статус осіб, постраждалих через позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії, а також дітей, постраждалих внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів.

Соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, а також членів їхніх сімей: підстави, механізм, правові наслідки. Механізм надання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів: підстави, порядок, правові наслідки.

Тема 7. Правовий статус осіб зниклих без вісті за особливих обставин, визнаних безвісно відсутніми та оголошених померлими.

Реалізація право на життя, права на свободу і особисту недоторканість в умовах воєнного стану. Набуття правового статусу особи, зниклої безвісти за особливих обставин. Права осіб, зниклих безвісти за особливих обставин, та їхніх родичів. Правові наслідки набуття правового статусу. Уповноважений з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин. Єдиний реєстр осіб, зниклих безвісти за особливих обставин. Розшук осіб, розшук людських останків, вилучення тіл померлих (загиблих) осіб. Правовий статус осіб визнаних безвісно відсутніми та оголошених померлими: підстави та правові наслідки.

Тема 8. Захист прав осіб, які проживають на тимчасово окупованій території України.

Реалізація права на свободу пересування і вільний вибір місця проживання в умовах воєнного стану. Правовий режим на тимчасово окупованій території України. Захист прав і свобод людини і громадянина на ТОТ. Забезпечення права осіб, які проживають на ТОТ, а також на територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії, на отримання документів, на зайнятість, пенсійне забезпечення, загальнообов'язкове державне соціальне страхування, соціальні послуги, освіти. Гарантування права власності та правовий режим майна на ТОТ. Забезпечення реалізації права на спадкування. Гарантії прав і свобод громадян України, які виїхали за межі ТОТ.

Тема 9. Захист прав військовослужбовців та членів їх сімей.

Гарантії соціального і правового захисту військовослужбовців та членів їх сімей. Система прав військовослужбовців. Основні права військовослужбовців, пов'язані з проходженням служби. Соціальні гарантії прав членів сімей військовослужбовців.

Тема 10. Захист прав учасників бойових дій та ветеранів війни.

Поняття і зміст статусу ветеранів війни та учасників бойових дій. Сім'ї загиблих (померлих) ветеранів війни, Захисників і Захисниць України. Система соціального захисту ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) ветеранів війни, членів сімей загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України. Особи, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною. Пільги ветеранам війни та гарантії їх соціального захисту. Пільги сім'ям загиблих (померлих) ветеранів війни, Захисників і Захисниць України.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Загальні положення про захист прав людини в умовах воєнного стану				
Лекція 1	Тема 1. Загальна характеристика прав людини.	2	—	щотижня тиждень 1
Самостійна робота	Тема 1 Загальна характеристика прав людини.	4	—	тиждень 1
Лекція 2	Тема 2. Правовий механізм захисту прав і свобод людини в умовах воєнного стану (Частина 1)	2	—	щотижня тиждень 2
Самостійна робота	Тема 2. Правовий механізм захисту прав і свобод людини в умовах воєнного стану	4	—	тиждень 2
Лекція 3	Тема 3. Особливості правового режиму воєнного стану.	2	—	щотижня тиждень 3
Самостійна робота	Тема 3. Особливості правового режиму воєнного стану.	4	—	тиждень 3
Лекція 4	Тема 4. Органи державної влади в умовах правового режиму воєнного стану.	2	—	щотижня тиждень 4
Самостійна робота	Тема 4. Органи державної влади в умовах правового режиму воєнного стану.	4	—	тиждень 4
Змістовий модуль 2. Захист прав окремих категорій громадян				
Лекція 5	Тема 5. Захист прав внутрішньо переміщених осіб.	2	—	щотижня тиждень 5
Самостійна робота	Тема 5. Захист прав внутрішньо переміщених осіб.	4	—	тиждень 5
Лекція 6	Тема 6. Правовий статус осіб, постраждалих через позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії, а також дітей, постраждалих внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів.	2	—	щотижня тиждень 6

Самостійна робота	Тема 6. Правовий статус осіб, постраждалих через позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії, а також дітей, постраждалих внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів.	4	—	тиждень 6
Лекція 7	Тема 7. Правовий статус осіб зниклих без вісті за особливих обставин, визнаних безвісно відсутніми та оголошених померлими.	2	—	щотижня тиждень 7
Самостійна робота	Тема 7. Правовий статус осіб зниклих без вісті за особливих обставин, визнаних безвісно відсутніми та оголошених померлими.	4	—	тиждень 7
Лекція 8	Тема 8. Захист прав осіб, які проживають на тимчасово окупованій території України.	2		щотижня тиждень 8
Самостійна робота	Тема 8. Захист прав осіб, які проживають на тимчасово окупованій території України.	4		тиждень 8
Лекція 9	Тема 9. Захист прав військовослужбовців та членів їх сімей.	2	—	щотижня тиждень 9
Самостійна робота	Тема 9. Захист прав військовослужбовців та членів їх сімей.	4	—	тиждень 9
Лекція 10	Тема 10. Захист прав учасників бойових дій та ветеранів війни.	2	—	щотижня тиждень 10
Самостійна робота	Тема 10. Захист прав учасників бойових дій та ветеранів війни.	4	—	тиждень 10

Примітка. На сторінці дисципліни у СЕЗН Moodle ЗНУ <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16211> розміщені методичні рекомендації (вказівки) та завдання до практичних занять, самостійної роботи, перелік питань/завдань.

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/роботи	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
Змістовий модуль 1. Загальні положення про захист прав людини в умовах воєнного стану				
Самостійна робота	тестування в СЕЗН Moodle	За програмним матеріалом модуля 1	Кількість питань – 20 Правильна відповідь оцінюється у 0,75 бали Термін виконання – до 10.10.2025 р.	15
Самостійна робота	Виконання практичного завдання	За програмним матеріалом модуля 1 Зміст завдання та вимоги до його виконання розміщені на	Кількість завдань – 3 Кожне завдання оцінюється максимально у 5 балів. Відповіді оцінюються: 5 балів – рішення	15

		сторінці дисципліни у СЕЗН Moodle https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16211 Відповіді оформлюються у вигляді pdf файлу та подаються на оцінювання на сторінку дисципліни у СЕЗН Moodle https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16211 Замість виконання завдання можливо підготувати та опублікувати наукові тези або доповідь для участі у науково-практичній конференції (з публікацією) за обраною здобувачем самостійно темою, яка входить до переліку тем змістовного модуля. Алгоритм написання наукових тез розміщений на сторінці дисципліни у СЕЗН Moodle https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16211	правильне, повне, належним чином обгрунтоване, змістовне; 4 бали – рішення правильне, в цілому повне, проте містить певні неточності в обгрунтуванні; 3 бали – рішення неповне або надане з окремими неточностями чи несуттєвими помилками в обгрунтуванні, але здобувач в цілому орієнтується в темі; 2 бали – рішення неповне або в цілому правильне, але належним чином не обгрунтоване; 1 бал – рішення свідчить про те, що здобувач у загальній формі орієнтується в темі, відповідь неповна або надана з суттєвими помилками; 0 балів – рішення неправильне, необгрунтоване або відсутнє. Публікація наукових тез або підготовка доповіді для участі у науково-практичній конференції (з публікацією) оцінюється в 15 балів. <i>Термін виконання – до 10.10.2025 р.</i>	
Змістовий модуль 2. Захист прав окремих категорій громадян				
Самостійна робота	тестування в СЕЗН Moodle	За програмним матеріалом модуля 2	Кількість питань – 20 Правильна відповідь оцінюється у 0,75 бали <i>Термін виконання – до 22.11.2025 р.</i>	15
Самостійна робота	Виконання практичного завдання	За програмним матеріалом модуля 2 Зміст завдання та вимоги до його виконання розміщені на сторінці дисципліни у СЕЗН Moodle https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16211 Відповіді оформлюються у вигляді pdf файлу та подаються на оцінювання на сторінку дисципліни у СЕЗН Moodle https://moodle.znu.edu.ua/course/	Кількість завдань – 3 Кожне завдання оцінюється максимально у 5 балів. Відповіді оцінюються: 5 балів – рішення правильне, повне, належним чином обгрунтоване, змістовне; 4 бали – рішення правильне, в цілому повне, проте містить певні неточності в обгрунтуванні; 3 бали – рішення неповне або надане з окремими неточностями чи	15

		view.php?id=16211 Замість виконання завдання можливо підготувати та опублікувати наукові тези або доповідь для участі у науково-практичній конференції (з публікацією) за обраною здобувачем самостійно темою, яка входить до переліку тем змістовного модуля. Алгоритм написання наукових тез розміщений на сторінці дисципліни у CE3H Moodle https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16211	несуттєвими помилками в обґрунтуванні, але здобувач в цілому орієнтується в темі; 2 бали – рішення неповне або в цілому правильне, але належним чином не обґрунтоване; 1 бал – рішення свідчить про те, що здобувач у загальній формі орієнтується в темі, відповідь неповна або надана з суттєвими помилками; 0 балів – рішення неправильне, необґрунтоване або відсутнє. Публікація наукових тез або підготовка доповіді для участі у науково-практичній конференції (з публікацією) оцінюється в 15 балів. <i>Термін виконання – до 22.11.2025 р.</i>	
Усього за поточний контроль				60
Підсумковий контроль				
Залік	Теоретичне завдання: тестування в CE3H Moodle	передбачає відповіді на 20 тестових питань, перелік яких наведено на сторінці дисципліни у CE3H Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16211	Правильна відповідь на одне тестове питання оцінюється у 0,5 балів	10
	Теоретичне завдання: відповідь на заліку	передбачає розгорнуте висвітлення двох питань, перелік яких наведено на сторінці дисципліни у CE3H Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16211 Відповідь на заліку надає можливість здобувачу за бажанням підвищити бал, отриманий за результатами поточного контролю знань.	Повна та правильна відповідь на одне питання оцінюється у 5 балів. Відповідь на запитання оцінюється: 5 балів – відповідь повна, змістова, чітка, надана без помилок, здобувач вільно володіє програмним матеріалом теми; 4 бали – відповідь в цілому повна, проте містить певні неточності, здобувач вільно володіє матеріалом; 3 бали – відповідь неповна, або містить помилки, але здобувач в цілому орієнтується в матеріалі теми; 2 бали – відповідь неповна, є помилки в основних питаннях теми; 1 бал – здобувач у загальній	10

			формі орієнтується в темі, відповідь неповна або надана з суттєвими помилками.	
	Практичне завдання : підготовка і презентація індивідуального науково-дослідного завдання	Індивідуальне науково-дослідного завдання полягає у необхідності самостійного опрацювання актуальної теми та викладення її результатів у формі презентації. Тематика індивідуальних науково-дослідних завдань, вимоги до їх виконання та оформлення розміщені в СЕЗН Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=16211	Критерії оцінювання: 20 - 15 балів - завдання виконано у повному обсязі, без помилок, використана нова спеціальна професійна література, чинні нормативно-правові акти; презентація відповідає темі, зміст теми розкритий логічно, в повному обсязі, презентація правильно оформлена, подана вчасно; 14 - 8 балів - завдання виконано частково або з помилками, презентація не відображає зміст теми в повному обсязі, розкриває її частково, містить окремі посилання на норми законодавства, що втратили чинність; подана на перевірку із запізненням; 7 - 0 балів - завдання виконано з істотними помилками, презентація або не відповідає темі, або не розкриває її зміст; побудована на нормах законодавства, що втратили чинність, оформлена неналежним чином або взагалі не подана на перевірку.	20
Усього за підсумковий контроль				40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Основна:

1. Правова система України в умовах воєнного стану : збірник наукових праць / за загальною редакцією О.О. Кота, А.Б. Гриняка, Н.В. Міловської, М.М. Хоменка. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 540 с.
2. Правовий режим воєнного стану в Україні: юридична суть правового режиму воєнного стану; обмеження основних прав і свобод людини під час дії воєнного стану; нормативна база та пов'язані нормативні акти; актуальна судова практика. / Укл. : Бесчастний В.М., Джус О.А., Комісаров О.Г., Коропатнік І.М., Лошицький М.В., Микитюк М.А., Петков С.В., Скриньковський Р.М., Шамрай Б.М.; За заг. ред. Шамрая Б.М. Київ : ВД «Професіонал», 2025. 468 с
3. Тертишник В.М. Права і свободи людини : підручник. Київ : Алерта, 2022. 432 с.
4. Щипанова О.О. Відшкодування шкоди, завданої громадянам України збройною агресією російської федерації. Правова освіта та правова наука в умовах сучасних трансформаційних процесів : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 23 листопада 2023 року / за заг. ред. Т.О. Коломоєць. Запоріжжя : ЗНУ, 2023. С. 46-52.
5. Liutikov P., Branowicki W., Shchypanova O., Yehorov S., Ulyanov O. Human rights and freedoms under the conditions of martial state: legal regulation, directions of improvement. *Jurnal IUS Kajian Hukum dan Keadilan*. 2023. Vol. 11. Issue 3. P. 624-633. (DOI: <http://dx.doi.org/10.29303/ius.v11i3.501>) URL: <https://www.jurnalius.ac.id/ojs/index.php/jurnalIUS/article/view/501/637>
6. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
7. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12 травня 2015 року № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>

Додаткова:

1. Права і свободи людини і їх дотримання під час дії воєнного стану / Петков С.В., Соболев Є.Ю., Копотун І.М., Коломоєць О.Д., Кривенко О.В., Петков В.П., Ануфрієв М.І., Дубенко О.І., Грицай Т.Г., Сивка В.В. Київ : Видавничий дім «Професіонал», 2022. 310 с.
2. Чистякова А. Права людини в умовах воєнного стану. Законодавство. Судова практика / за заг. ред. В.С. Ковальського. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 316 с.
3. Режим воєнного стану: правове регулювання / М.Г. Коротюк, О.В. Коротюк. Київ : ОВК, 2024. 50 с.
4. Воєнний стан в Україні. Актуальні роз'яснення, гарантії дотримання законності, заборони і обмеження, нормативне забезпечення. Київ : Професіонал, 2022. 226 с.
5. Права людини в умовах воєнного стану: прикладний аспект: збірник матеріалів науково-практичного круглого столу, м. Київ, 10.12.2024 р. / за заг. ред. В.В. Григор'євої, Ю.В. Камардіної, М.А. Пожидаєвої, А.С. Політової, Є.М. Черниха. Київ : МДУ, 2024. 68 с.
6. Права людини і громадянина в умовах воєнного стану: виклики та механізми захисту : зб. матеріалів наук. практ. конф., м. Харків, 06.12.2024 р. / редкол. : С.Г. Серьогіна, Ю.Л. Бошицький, С.Л. Чуніхіна, Л.Р. Наливайко та ін. Харків : Право, 2024. 157 с.
7. Щипанова О.О. Зміст права на життя як особистого немайнового права фізичної особи. Напрямки реформування публічного та приватного права в Україні : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 26 березня 2021 р. / за заг. ред. Т.О. Коломоєць. Запоріжжя : ЗНУ, 2021. С. 105-107.
8. Тертишник В.М. Конституція України. Науково-практичний коментар. Київ : Алерта, 2022. 430 с.
9. Основні права людини : німецько-український правовий вимір : монографія / за ред. Мельника Р.С. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 404 с.
10. Молдован В.В., Чулінда Л.І. Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Україні : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2020. 206 с.

11. Загальні питання розуміння і застосування практики ЄСПЛ / за заг. ред. Пушкаря П., Бабанли Р. Київ : Норма права, 2022. 168 с.
12. Забезпечення прав людини правоохоронними органами / за заг. ред. Петков С.В., Іванов І.В., Делія Ю.В. Київ : КНТ, 2019. 241 с.
13. Мхитарян А.М. Протидія дискримінації за ознакою інвалідності : монографія. Київ : КНТ, 2019. 152 с.
14. Актуальні проблеми забезпечення прав людини у сфері праці та соціального захисту : колективна монографія / Г.І. Чанишева, І.В. Лагутіна, М.В. Сорочишин та ін. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2018. 280 с.
15. Камінська М.В. Забезпечення гендерної рівності : монографія. Київ : КНТ, 2019. 160 с.
16. Рішення Європейського суду з прав людини проти України 2020-2021. Станом на 15 жовтня 2021 року. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 552 с.
17. Дульський О.Л. Захист прав людини підчас обшуку : монографія. Київ : Норма права, 2021. 252 с.
18. Винокуров О.В., Кучинська О.П. Захист прав підозрюваного при затриманні та застосуванні запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою : теорія і практика : монографія. Київ : Алерта, 2020. 258 с.
19. Бірюков О.М. Кодекс України з процедур банкрутства. Відновлення платоспроможності фізичної особи. Книга четверта : коментар міжнародного експерта. Київ : Алерта, 2021. 84 с.
20. Конституційне право на охорону здоров'я в Україні та державах Європейського Союзу : порівняльно-правове дослідження : монографія / Камінська Н.В., Назарко Ю.В. Київ : КНТ, 2022. 282 с.
21. Осауленко С.В. Право на свободу об'єднання у політичні партії в Україні : конституційно-правовий аналіз : монографія. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2018. 390 с.
22. Сибіга О.М. Право особи на доступ до публічної інформації: адміністративно-правове забезпечення і захист : монографія. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2019. 370 с.
23. Богдан І.А. Право працівника на творчість та його захист : монографія / Богдан І. Київ : Норма права, 2021. 176 с.
24. Охорона та захист прав інтелектуальної власності : економіко-правові підходи : монографія / За ред. О.О. Кулініч та Р.Б. Шишки (кер. авт. кол.). Київ : Видавництво Ліра-К, 2019. 276 с.
25. Федоренко В.Л. Конституційні права і свободи людини і їх гарантування й захист в Україні : навч. посіб. Київ : Ліра-К, 2020. 138 с.
26. Міхальов В.О. Права людини в Україні : навч.-методич. посіб. Запоріжжя : Видавничий дім «Гельветика», 2020. 122 с.
27. Правове регулювання та економічні свободи і права. / за ред. М.В. Савчина Київ : ТОВ «РІК-У», 2020. 224 с.
28. Щипанова О.О. Об'єкти права приватної власності. Теоретико-методологічні засади правознавчих та суспільних наук: історія становлення та сучасні тенденції : матеріали Міжнародної спеціалізованої наукової конференції, м. Тернопіль, 19 березня 2021 р. / Міжнародний центр наукових досліджень. Вінниця : Європейська наукова платформа, 2021. С. 39-41.
29. Щипанова О.О. Механізм виникнення права власності на об'єкт, закінчений будівництвом : Електронне наукове фахове видання «Юридичний науковий електронний журнал». 2020. № 2. С. 162-165.
30. Моральна шкода. Все, що потрібно знати юристу...і трохи більше / В.І. Манукян ; пер. з рос. О.М. Уліщенко. Харків : Право, 2020. 568 с.

31. Права приватної особи в умовах пандемії COVID-19: проблеми здійснення і захисту : монографія / Харитонов Є.О., Харитонova О.І., Беляков К.І. Запоріжжя : Гельветіка, 2020. 404 с.
32. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. URL: [http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/цивільний кодекс](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/цивільний%20кодекс).
33. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. URL: [http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/сімейний кодекс](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/сімейний%20кодекс).
34. Кодекс законів про працю України від 10 грудня 1971 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
35. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
36. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 р. URL: Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
37. Основи законодавства України про охорону здоров'я : Закон України від 19.11.1992 р. № 2801-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>
38. Gillian Douglas, An Introduction to Family Law. Second Edition. Oxford university press, 2021. 256 p.
39. English Private Law. Oxford Principles of English Law. / Edited by Andrew Burrows QC FBA. . Oxford university press, 2021. 1625 p.

Інформаційні ресурси:

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua/>
2. Урядовий портал: єдиний вб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Міністерства юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua/>
5. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини. URL: <https://ombudsman.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Верховного Суду. URL: <https://supreme.court.gov.ua/>
7. Офіційний сайт Конституційного Суду України. URL: <https://ccu.gov.ua/>
8. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>
9. European Court of Human Rights / Європейський Суд з прав людини. URL: <https://www.echr.coe.int/Pages/>
10. Українська Гельсінська спілка з прав людини. URL: <https://helsinki.org.ua/>
11. Безоплатна правова допомога. URL: <https://legalaids.gov.ua/>
12. WikiLegalAid: довідково-інформаційна платформа правових консультацій. URL: <https://wiki.legalaids.gov.ua/index.php>

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування занять. Здобувачі, які за певних обставин не можуть відвідувати заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені заняття мають бути відпрацьовані на найближчій консультації після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом практичного заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання письмового завдання. Здобувачі, які станом на початок залікового тижня мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до складання заліку з дисципліни не допускаються.

Політика академічної доброчесності

Усі письмові роботи, що виконуються здобувачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої

роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання.

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від здобувачів освіти відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел:

Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Цифрова повнотекстова база даних англomовної наукової періодики JSTOR: <https://www.jstor.org/>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки чинності нормативно-правового акту, пошуку відповідної правової норми, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів поточного та підсумкового контролю використання гаджетів заборонено. У разі порушення заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі здобувачами освіти є CE3H Moodle.

Важливі повідомлення загального характеру – оголошення про терміни подання робіт на оцінювання, строки тестування, ідентифікатори та паролі доступу до конференцій, інформація про перенесення занять тощо – розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити здобувачів надаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про виставлені бали, перевірені завдання, оголошення з форуму курсу та іншу інформацію, розміщену на сторінці курсу у CE3H Moodle, при реєстрації вкажіть актуальну адресу електронної пошти у профайлі на Moodle та перевіряйте папку «Спам».

Якщо за технічних причин доступ до CE3H Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, надішліть електронного листа на електронну скриньку викладача. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2025-2026 н.р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/2qf5j2wv>

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/268ky6z4>

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/282py6m7>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок прийому, відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення здобувачів

вищої освіти в ЗНУ: <https://tinyurl.com/2cfj9h6p>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/2c3dlb38>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/2bobazq3>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банакх Віктор Аркадійович**
Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua
Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznunim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>